

ЄС у світовоїй економіці

©Чугаєв О. А., 2020

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

За підтримки програми Еразмус+ Європейського Союзу в межах проекту Центру досконалості Жана Моне №611625-EPP-1-2019-1-UA-EPPJMO-CoE «Поглиблений розвиток європейських студій в Україні: міждисциплінарний підхід».

Підтримка Європейською Комісією створення цієї публікації не передбачає підтримку її змісту, який відображає думку тільки авторів, і Комісія не може нести відповідальність за будь-яке використання інформації, яка тут міститься.

With the support of the Erasmus+ Programme of the European Union within the Jean Monnet Centre of Excellence Project № 611625-EPP-1-2019-1-UA-EPPJMO-CoE “Advancing European Studies in Ukraine: Interdisciplinary Approach”.

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

+ Посилюючі фактори

- величина економіки
- рівень розвитку і якість життя

Показник, 2018	ЄС	США	Китай
ВВП, трлн дол за валютним курсом, 2018	18,8 (-2,9/Великобританія)	20,5	13,6
ВВП, трлн дол за методом ПКС, 2018	22,4 (-3,1)	20,5	25,4
ВВП на душу населення, тис. дол за валютним курсом, 2018	36,5	62,8	9,8
ВВП на душу населення, тис. дол за методом ПКС, 2018	43,7	62,8	18,2
Рейтинг за індексом людського розвитку, 2019	3(Ірландія), 4 (ФРН), 52 (Болгарія, Румунія)	15	85

Джерело: World Development Indicators 2019, World Bank; 2019 Human Development Index Ranking.

Посилюючі фактори

- соціально-економічна модель
- людський капітал

Показник	ЄС	США	Китай
Витрати бюджету, % ВВП, 2017	35,8	22,3	
Доходи бюджету крім грантів, % ВВП, 2017	34,6	19,6	15,8 (2016)
Коефіцієнт Джіні ,2015	31,7 (Німеччина) 36,2 (Іспанія)	41,5	38,6
Населення, млн осіб, 2018	513(-66)	327	1393
Умисні вбивства на 100000 населення, 2017	1(Німеччина)	5,3	0,6
Тривалість життя, років, 2017	81	79	76

Джерело: World Development Indicators 2019, World Bank; Human Development Report.

Посилючі фактори

- зовнішня торгівля

Показник, 2018	ЄС	США	Китай
Експорт товарів, трлн дол.	6,4(-0,5) 2(без всередині ЄС)	1,7	2,5
Експорт продукції хімічної промисловості, млрд дол.	1064(412)	222	160
Експорт продукції транспортного машинобудування, млрд дол.	942(353)	140	106
Експорт послуг, млрд дол.	2565	827	234
Експорт ІКТ послуги, млрд дол.	277(135)	42	27
Експорт транспортних послуг, млрд дол	439(163)	93	42
Експорт туристичних послуг, млрд дол	477(141)	215	40
Експорт товарів медичного призначення, косметики...	569(262)	101	36
Торговельний баланс, % ВВП	+2,9	-3,1	0,8

Джерело: World Development Indicators 2019, World Bank; UNCTAD; Eurostat.

Посилюючі фактори

- науково-технічна сфера

Показник	ЄС	США	Китай
Іноземні доходи від реалізації прав на інтелектуальну власність, млрд дол., 2018	146	129	5,6
Кількість науково-технічних статей , тис., 2016	614	409	426
Кількість вчених, тис., 2017	1960(-290)	1390	1720

Посилюючі фактори

- друга світова валюта, найбільший донор міжнародної допомоги, експорт ПІІ, вплив у МВФ

Показник	ЄС	США	Китай
Місце валюти у валютних резервах країн світу, %, 2019	19	58	2

Посилюючі фактори

- енергоефективність і альтернативна енергетика

Показник	ЄС	США	Китай
Частка енергії з відновлювальних джерел, %, 2015	16,5	8,7	12,4

Посилюючі фактори

- нормативна сила
- інтеграційні перспективи – розширення до 2008 р. дозволяло зберігати вагу у світовому ВВП на рівні 21-22%, іміджеві переваги
- збалансоване представництво країн-учасниць в наднаціональних органах
- синхронність ділових циклів між країнами-членами та з багатьма іншими країнами

Посилюючі фактори

- вебометричний індекс сили економічного іміджу ЄС 18-22% від світу, наднаціональна надбудова ЄС збільшує таку силу країн-членів на 20 %
- імідж економічного лідера світу: випереджає США і Китай
- санкційний потенціал: Росія в 16 разів мала більші експортні втрати ніж ЄС

Послаблюючі фактори

- тривалі наслідки кризи 2008-09 рр.
- менша площа і менше природних ресурсів, частку імпорту у споживанні енергоносіїв

Показник	ЄС	США	Китай
Середні темпи економічного зростання, 2014-2018, %	2,1	2,4	6,9
Площа, млн кв. км, 2018	4,38(-0,24)	9,8	9,6
Частка імпортних енергоносіїв, %, 2015	52,3	7,3	15,0 (2014)

Послаблюючі фактори

- найбільша частка людей похилого віку, нижча народжуваність і традиційно вищий рівень безробіття

Показник	ЄС	США	Китай
Частка людей похилого віку (65+), % населення, 2018	20	16	11
Народжуваність на 1000 осіб, 2017	9,9	11,8	12,4
Безробіття, % робочої сили, 2019	6,5	3,9	4,4

Послаблюючі фактори

- неповнота інтеграції
- витрати на інтеграцією нових країн-членів
- проблеми солідарності: у країн-членів ЄС різниця у поглядах один на одного, на наднаціональні інституції, значення і способи вирішення економічних проблем
- дискусія про вихід окремих країн з ЄС чи єврозони
- іміджеві втрати внаслідок економічної кризи 2008-09 рр., зокрема всередині ЄС
- COVID-19

Засоби забезпечення економічної сили

- прискорення економічного зростання за рахунок нових технологій?
- розширення?
- неповна інтеграція з третіми країнами для прив'язки до себе їх економічних інтересів?
- повільне економічне зростання в інших економічних центрах світу?
- імміграція?